

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงิน ของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 มีประเด็นสำคัญในการนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. การอภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงิน และส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานตามกรอบแนวคิด โดยผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงิน พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง (ร้อยละ 62.80) รองลงมาคือ เพศชาย (ร้อยละ 37.20) อายุส่วนใหญ่สูงกว่า 34 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 82.30) รองลงมาคือ ต่ำกว่า 34 ปีลงมา (ร้อยละ 17.70) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบ การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 66.40) รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 33.60) ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ 10 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 71.70) รองลงมาคือ มากกว่า 5 – 10 ปี (ร้อยละ 17.70) และต่ำกว่า 5 ปี (ร้อยละ 10.60) ตามลำดับ และมีวิชาเอกจากการศึกษาส่วนใหญ่ เป็นวิชาเอกอื่นๆ (ร้อยละ 58.40) รองลงมาคือ การเงิน/บัญชี/ธุรกิจศึกษา (ร้อยละ 41.60)

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานตามกรอบแนวคิด

ในส่วนที่ 2 เป็นการสรุปผลความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเงินต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงิน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ด้านการรับเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน ด้านการจ่ายเงิน ด้านการนำส่งเงิน ด้านการจัดทำบัญชีและด้านการรายงานทางการเงิน และสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยตามกรอบแนวคิด โดยผู้วิจัยขอสรุปผลตามลำดับ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงิน พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินด้านการรับเงินอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านการนำส่งเงิน ด้านการจัดทำบัญชี ด้านการจ่ายเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน และด้านการรายงานทางการเงิน ตามลำดับ

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อย่อยในแต่ละด้าน พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงิน ด้านการรับเงิน มากไปหาน้อย ได้แก่ 1.ออกใบเสร็จทุกครั้งเมื่อได้รับเงินสดหรือเช็ค 2.มีการจัดทำทะเบียนคุณใบเสร็จรับเงิน 3.มอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบทำหน้าที่รับเงินเป็นลายลักษณ์อักษร 4.ระบบเอกสารการรับเงินถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ 5.มีผู้ตรวจสอบการรับ-จ่ายเงินประจำวัน 6.บันทึกบัญชีภายในวันที่รับเงิน และ 7.ผู้ตรวจสอบรายการรับ-จ่ายเงินตรวจสอบจำนวนเงินที่รับกับหลักฐานและรายการที่บันทึกบัญชีทุกสิ้นวันที่มีการรับเงิน ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน มากไปหาน้อย ได้แก่ 1.มีคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน 2. มีคณะกรรมการตรวจนับเงิน 3. มีการจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันทุกวันที่มีการรับหรือจ่ายเงิน 4.ผู้บริหารเก็บรักษาเงินสดโดยจัดทำบันทึกการเก็บรักษาเงิน 5.เมื่อสิ้นเวลา_rับ_จ่ายเงิน มีการนำเงินและเอกสารรายงานเงินคงเหลือประจำวันส่งมอบต่อกรรมการเก็บรักษาเงินตามกำหนดเวลา 6.คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งได้ตรวจสอบตัวเงินและหลักฐานแทนตัวเงินกับรายงานเงินคงเหลือประจำวันก่อนนำเงินเก็บรักษา และ 7.ตรวจสอบเงินมีการตรวจนับเงินสดคงเหลือทุกวันแล้วสอบยอดกับบัญชี ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงิน ด้านการจ่ายเงิน มากไปหาน้อย ได้แก่ 1.มอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบทำหน้าที่จ่ายเงินเป็นลายลักษณ์อักษร 2.การจ่ายเงินทุกครั้งได้รับการอนุมัติจ่ายจากผู้มีอำนาจ 3.การจ่ายเงินได้จ่ายตรงตัวเจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน 4.มีคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน 5.มีการตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายก่อนการจ่ายเงินทุกครั้ง 6.บันทึกการจ่ายเงินในสมุดบัญชีภายในวันที่จ่ายเงินนั้น 7.โรงเรียนมีการหักภาษี ณ

ที่จ่ายจากผู้ขาย/จ้าง ในกรณีจ่ายเงินถึงเกณฑ์ที่ต้องหักภาษี 8. มีการจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันทุกสัปดาห์ที่มีการรับหรือจ่ายเงิน 9. เขียนหรือประทับตรา “จ่ายเงินแล้ว” ในใบสำคัญหรือหลักฐานการจ่ายชำระเงินแล้ว 10. ผู้ตรวจสอบมีการตรวจสอบเงินสดคงเหลือทุกวันแล้วสอบยอดกับบัญชี 11. เมื่อสิ้นเวลา_rับจ่ายเงิน มีการนำเงินและเอกสารรายงานเงินคงเหลือประจำวันส่งมอบต่อกรรมการเก็บรักษาเงินตามกำหนดเวลา 12. คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งได้ตรวจสอบตัวเงินและหลักฐาน แทนตัวเงินกับรายงานเงินคงเหลือประจำวันก่อนนำเงินเก็บรักษา 13. จัดทำใบนำส่งเงินตามระเบียบของทางราชการ 14. มีการนำส่งเงินรายได้แผ่นดินในเดือนถัดไปหรือภายใน 7 วันทำการเมื่อมีเงินเก็บรักษาเกินหนึ่งหมื่นบาท 15. เก็บหลักฐานการส่งเงินเพื่อเป็นหลักฐานบันทึกบัญชีจ่ายเงินในวันนั้น 16. ผู้บริหารเก็บรักษาเงินสดโดยจัดทำบันทึกการเก็บรักษาเงิน 17. การจ่ายเช็คทุกครั้ง ได้ระบุชื่อเจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงินและขิดฆ่า “หรือผู้ถือ” และ 18. มีการกำหนดให้ผู้มีอำนาจมากกว่าหนึ่งคนร่วมกันลงนามในเช็คที่สั่งจ่าย ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงิน ด้านการนำส่งเงิน จำนวนมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. ผู้บริหาร โรงเรียนลงนามอนุมัติการนำส่งเงินหรือฝากคลัง 2. จัดทำใบนำส่งเงินตามระเบียบของทางราชการ 3. เก็บหลักฐานการส่งเงินเพื่อเป็นหลักฐานบันทึกบัญชีจ่ายเงินในวันนั้น 4. มีการนำส่งเงินรายได้แผ่นดินในเดือนถัดไปหรือภายใน 7 วันทำการเมื่อมีเงินเก็บรักษาเกินหนึ่งหมื่นบาท 5. เมื่อสิ้นเวลา_rับจ่ายเงิน มีการนำเงินและเอกสารรายงานเงินคงเหลือประจำวันส่งมอบต่อกรรมการเก็บรักษาเงินตามกำหนดเวลา 6. การนำฝากเงินหรือส่งเงิน เจ้าหน้าที่บันทึกเสนอขออนุมัติการนำส่งเงินฝากคลัง และ 7. มีการแต่งตั้งกรรมการส่งเงิน ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงิน ด้านการจัดทำบัญชี จำนวนมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. มีการจัดทำบัญชีและทะเบียนคุณเงินต่างๆ ครบถ้วน 5 ประเภท ตามระบบบัญชีหน่วยงานย่อย 2. มีการบันทึกบัญชีในทะเบียนคุณรับและนำส่งเงินรายได้แผ่นดินที่ได้มีการจัดเก็บ 3. มีการบันทึกรายการสมุดเงินสดตรงตามวัน เดือน ปี ในหลักฐานการรับจ่ายเงิน 4. มีการจัดทำบัญชีบันทึกรายการสมุดเงินสดและทะเบียนต่างๆ เป็นปัจจุบัน 5. มีการปิดบัญชีในสมุดเงินสดตรงตามวัน เดือน ปี ในหลักฐานการรับจ่ายเงิน และ 6. มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่บันทึกบัญชีแยกต่างหากจากเจ้าหน้าที่สำหรับรับเงินและออกใบเสร็จรับเงิน ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงิน ด้านการรายงานทางการเงิน จำนวนมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. ทุกสิ่นเดือนมีการตรวจสอบยอดคงเหลือของเงินกองบประมาณแต่ละประเภทจากทะเบียนคุณเงินกองบประมาณกับรายงานประเภทเงินคงเหลือ 2. ทุกสิ่นเดือนมีการตรวจสอบยอดคงเหลือของรายได้แผ่นดินที่ยังไม่ได้นำส่งจากทะเบียนคุณเงินรายได้แผ่นดินกับรายงานประเภทเงินคงเหลือ 3. ทุกสิ่นวันหัวหน้าสถานศึกษา ได้ทราบยอดคงเหลือ

ตามรายงานเงินคงเหลือประจำวันกับยอดคงเหลือในสมุดเงินฝากธนาคาร และ 4. มีการจัดทำรายงานงบทดลองรายเดือนทุกสิ้นเดือน ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาตามกรอบแนวคิด ผู้วิจัยขอสรุปผลการทดสอบสมมติฐานตามลำดับข้อที่กำหนดดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 เจ้าหน้าที่การเงินที่มีอายุต่างกัน มีผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยรวมแตกต่างกัน

จากผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น สมมติฐานการศึกษาข้อ 1 ได้รับการสนับสนุน

สมมติฐานข้อที่ 2 เจ้าหน้าที่การเงินที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยรวมแตกต่างกัน

จากผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น สมมติฐานการศึกษาข้อ 2 ได้รับการสนับสนุน

สมมติฐานข้อที่ 3 เจ้าหน้าที่การเงินที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยรวมแตกต่างกัน

จากผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น สมมติฐานการศึกษาข้อ 3 ได้รับการสนับสนุน

สมมติฐานข้อที่ 4 เจ้าหน้าที่การเงินที่มีวิชาเอกจากการศึกษาต่างกัน มีผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยรวมแตกต่างกัน

จากผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินที่มีวิชาเอกจากการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น สมมติฐานการศึกษาข้อ 4 ได้รับการสนับสนุน

2. การอภิปรายผล

ในการอภิปรายผล เพื่อให้ผลงานวิจัยมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง ผู้วิจัยได้นำผลงานวิจัย เอกสาร และบทความ มาประกอบการอภิปรายผลสมมติฐานการวิจัยทั้ง 4 ข้อ ที่กำหนดตามกรอบแนวความคิด โดยขอนำเสนอการอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 เจ้าหน้าที่การเงินที่มีอายุต่างกัน มีผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยรวมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา พบร่วมกับการที่เจ้าหน้าที่การเงินที่มีอายุต่างกัน จะมีผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 1 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน พบร่วมกับ เจ้าหน้าที่การเงินที่มีอายุต่างกันกว่า 34 ปี ลงมา มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือในรายงานการเงิน มากกว่า เจ้าหน้าที่การเงินที่มีอายุสูงกว่า 34 ปี ขึ้นไป

การสนับสนุนสมมติฐานการศึกษานี้ยังมาจาก ทุกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ส่วนมากจะเลือกข้าราชการครูที่มีอายุต่างกันกว่า 34 ปี ลงมา เป็นผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี เพราะทุกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นข้าราชการครูมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงคือ หน้าที่ทำการสอน และงานด้านวิชาการอื่นๆ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นเจ้าหน้าที่การเงินที่มีอายุต่างกันกว่า 34 ปี ลงมา จึงมีความรู้ความเข้าใจในรายงานการเงินมากกว่าเจ้าหน้าที่การเงินที่มีอายุสูงกว่า 34 ปี ขึ้นไป ดังนั้น ปัจจัยด้านอายุของเจ้าหน้าที่การเงินที่แตกต่างดังกล่าว จึงส่งผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทศวรรษ ศาลาพา� (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะทางวิชาชีพของนักบัญชีหน่วยราชการในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักบัญชีหน่วยราชการที่มีอายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะทางวิชาชีพด้านทักษะทางวิชาชีพแตกต่างกัน นักบัญชีหน่วยราชการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านค่านิยมในวิชาชีพแตกต่างกัน นักบัญชีหน่วยงานราชการที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ แตกต่างกัน นักบัญชีหน่วยงานราชการที่มีประสบการณ์ในปฏิบัติงานด้าน

การทำบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านความรู้ในวิชาชีพแตกต่างกัน โดยสรุป นักบัญชีหน่วยงานราชการมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะทางวิชาชีพ ซึ่งข้อสอนเทคโนโลยีสามารถนำไปเป็นข้อมูล และเป็นแนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคตต่อไป

สมมติฐานข้อที่ 2 เจ้าหน้าที่การเงินที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานการเงินของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปราจีนบุรี เขต 2 โดยรวมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา พบร่วมกันว่า การที่เจ้าหน้าที่การเงินที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานการเงินของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 2 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวม พบร่วมกันว่า เจ้าหน้าที่การเงินที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือในรายงานการเงินมากกว่าเจ้าหน้าที่การเงินที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านที่มีความแตกต่างกัน พบร่วมกันว่า เจ้าหน้าที่การเงิน ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือในรายงานการเงิน มากกว่า เจ้าหน้าที่การเงินที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ด้านการรับเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน และ ด้านการจัดทำบัญชี

ส่วนค่าเฉลี่ยรายด้านที่ไม่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการจ่ายเงิน ด้านการนำส่งเงิน และด้านการรายงานทางการเงิน

การสนับสนุนสมมติฐานการศึกษาเนื่องมาจาก ทุกสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปราจีนบุรี เขต 2 ส่วนมากข้าราชการครูที่ปฏิบัติงาน การเงินและบัญชี จะจบการศึกษาระดับปริญญาตรี มากกว่าข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี อาจเป็นเพราะข้าราชการครูที่จบการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่จะเป็นผู้บริหารของสถานศึกษาซึ่งไม่มีความชำนาญในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี อีกทั้งไม่ได้ลงมาปฏิบัติงานจริง ดังนั้น ปัจจัยด้านระดับการศึกษาของเจ้าหน้าที่การเงินที่แตกต่างดังกล่าว จึงส่งผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานแตกต่างกัน

ซึ่งไม่สอดคล้องกับปฐมนิเทศ (2555, หน้า 164) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภายในการเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสีย สาธารณะ พบร่วมกันว่า ผู้สอบบัญชีภายในการที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ อยู่ในระดับปานกลาง

และ ผู้สอบบัญชีภายในที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่า มีความรู้ความความเข้าใจ มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจกรรมที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ อยู่ในระดับปานกลาง ไม่แตกต่างกัน แสดงว่า ผู้สอบบัญชีภายในที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ไม่มีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภายในที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ไม่มีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภายในที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ไม่มีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภายในที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัย ยุวดี ใจซื่อตรง (2550, หน้า 62) "ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจต่อการให้บริการของกองการเงินและบัญชีของข้าราชการและบุคลากร ในหน่วยงานสังกัดกรมชลประทาน พนวจ ข้าราชการและบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกรมชลประทานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของกองการเงินและบัญชีของข้าราชการและบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกรมชลประทาน ไม่แตกต่างกัน แสดงว่า ผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ไม่มีผลทำให้ความพึงพอใจในการให้บริการของกองการเงินและบัญชีของข้าราชการและบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกรมชลประทานแตกต่างกัน"

สมมติฐานข้อที่ 3 เจ้าหน้าที่การเงินที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประมาณศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยรวมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา พนวจ การที่เจ้าหน้าที่การเงินที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน จะมีผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 3 สรุนผลการวิเคราะห์รายด้าน พนวจ เกือบทุกด้านมีความแตกต่างกันยกเว้นด้านการจัดทำบัญชี

การสนับสนุนสมมติฐานการศึกษาอาจเนื่องมาจากการที่การเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประมาณศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นด้วยกันความน่าเชื่อถือในรายงานการเงินโดยรวมมากกว่าเจ้าหน้าที่การเงินที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป เพราะเจ้าหน้าที่การเงินที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 – 10 ปี จะอยู่ในวัยทำงาน มีความกระตือรือร้นมากกว่า มีความรู้ความเข้าใจ ความสุขุมรอบคอบ ในการตัดสินใจ สามารถคาดการณ์ต่างๆ อีกทั้งมีความสามารถใช้ระบบสารสนเทศได้ดี ในขณะที่เจ้าหน้าที่การเงินที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป อยู่ในวัยกลางคน ประกอบกับไม่มีความรู้ความชำนาญในการใช้ระบบสารสนเทศ ดังนั้น ปัจจัยด้านประสบการณ์การทำงาน ของเจ้าหน้าที่การเงินที่แตกต่างดังกล่าว จึงส่งผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกรรผลิการ์ จันทร์โพธิ์ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความรู้ความสามารถทางการบัญชีของนักบัญชีในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการทำบัญชี 5-10 ปี และเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำบัญชี 1-2 ครั้งต่อปี นักบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน ในระดับมาก ได้แก่ ด้านเจตคติ เช่น มีความต้องการความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การทำงานไปพร้อมๆ กับความเจริญก้าวหน้าขององค์กร ด้านทักษะทางพฤติกรรม เช่น มีการจัดลำดับการทำงานเพื่อให้งานเสร็จตามกำหนดเวลา และด้านความคิดที่เป็นระบบและกว้างไกล เช่น มีการวางแผนการทำงาน และปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ให้เรียบร้อยและตรงตามกำหนดเวลา นักบัญชีที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการทำบัญชี 11-15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีความรู้ความสามารถทางการบัญชีโดยรวม ด้านความคิดที่เป็นระบบและกว้างไกลมากกว่า ประสบการณ์ในการปฏิบัติตามด้านการทำบัญชี มากกว่า 16 ปี และต่ำกว่า 5 ปี และประสบการณ์ในการปฏิบัติตามด้านการทำบัญชี 11-15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีความรู้ความสามารถทางการบัญชีด้านความรู้ทางเทคนิคมากกว่า ประสบการณ์ในการปฏิบัติตามทางด้านการทำบัญชีมากกว่า 16 ปี

สมมติฐานข้อที่ 4 เจ้าหน้าที่การเงินที่มีวิชาเอกจากการศึกษาต่างกัน มีผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยรวมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา พบร่วมกับ การที่เจ้าหน้าที่การเงินที่มีวิชาเอกจากการศึกษาต่างกัน จะมีผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการศึกษาข้อ 4 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินที่มีวิชาเอกจากการศึกษาสาขาอื่นๆ มีความเห็นด้วยเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือในรายงานการเงิน มากกว่า เจ้าหน้าที่การเงินที่มีวิชาเอกจากการศึกษาสาขาวิชาการเงิน/บัญชี/ธุรกิจศึกษา

การสนับสนุนสมมติฐานการศึกษาอาจเนื่องมาจากการที่ ทุกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ส่วนใหญ่ผู้ปฏิบัติตามการเงินและบัญชี ซึ่งเป็นข้าราชการครู จะเป็นผู้ที่จบการศึกษาสาขาอื่นๆ เพราะสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 เป็นสถานศึกษาที่ให้บริการด้านการศึกษาแก่เด็กนักเรียนระดับอนุบาล และระดับประถม ข้าราชการครูที่ได้รับบรรจุแต่งตั้งส่วนใหญ่จะจบการศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ มากกว่าข้าราชการครูที่จบวิชาเอกจากการศึกษาสาขาวิชาการเงิน/บัญชี/ธุรกิจศึกษา อันเป็นวิชาชีพเฉพาะ ทั้งนี้ก็เป็นตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขการสรรหา และบรรจุ

แต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตำแหน่งครูผู้ช่วย (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2552) ดังนั้น ปัจจัยด้านวิชาเอกจากการศึกษาของเจ้าหน้าที่การเงินที่แตกต่างดังกล่าว จึงส่งผลให้ความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน

จากผลการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่า ด้านการรับเงิน ด้านการเก็บรักษาเงิน ด้านการจ่ายเงิน ด้านการนำส่งเงิน ด้านการจัดทำบัญชี และ ด้านการรายงานทางการเงิน มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการจัดการฝึกอบรมในทุกๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาเจ้าหน้าที่การเงินให้มีความรู้ความสามารถ ด้านทักษะ ด้านจรรยาบรรณ ความเป็นมืออาชีพ และเพิ่มพูนประสบการณ์ในการทำงาน และส่งเสริมให้มีการกำกับดูแลกิจการให้แก่เจ้าหน้าที่การเงินในด้านความซื่อสัตย์ ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงาน และเพิ่มระดับความสามารถในการแข่งขันให้เกิดขึ้นในหน่วยงานเป็นไปตามแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ระบุเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ดังนี้หมวด 4 มาตรา 74 วรรคหนึ่ง “บุคคลผู้เป็นข้าราชการ ข้าราชการลูกจ้างของหน่วยงานราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชน ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” การปฏิบัติงานได้ตามแนวทางดังกล่าว ส่งผลให้เกิดความน่าเชื่อถือในรายงานการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้งาน

3.1.1 เจ้าหน้าที่การเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะความรู้เพื่อก่อให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี อันจะส่งผลต่อการจัดการความรู้และประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการเงินและบัญชี

3.1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะสนับสนุนให้มีเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี เพื่อเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้เกิดความถูกต้อง และเพื่อให้ข้อมูลทางการเงินและบัญชีมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ

3.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่การเงิน ได้เข้ารับการอบรม หรือจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับธรรมาภิบาล แนวปฏิบัติด้านบัญชีและการเงิน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3.1.4 หน่วยงานควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนและเพื่อตรวจสอบการประเมินผลการใช้จ่ายเงิน ตามแผนการใช้จ่ายเป็นประจำทุกปี และควรกำหนดขั้นตอนในการติดตามผลให้ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติงาน

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษางานวิจัยโดยใช้เครื่องมืออื่นนอกเหนือจากแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบความแตกต่างของข้อมูลที่เกิดขึ้น และเหมาะสมกับการใช้ประโยชน์

3.2.2 ควรศึกษางานวิจัยโดยเปลี่ยนกลุ่มประชากรให้เป็นเขตพื้นที่อื่น ๆ หรือจังหวัดอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้กับพื้นที่อื่นต่อไป

3.2.3 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับปัญหาของเจ้าหน้าที่การเงิน โดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและแน่นอน เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

3.2.4 ควรทำการศึกษาถึงปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีระหว่างเขตพื้นที่ การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบถึงปัญหาระหว่างเขตพื้นที่ที่ว่ามีปัญหาแตกต่างกันหรือไม่

สรุป

สำหรับเนื้อหาในบทที่ 5 นี้ ประกอบด้วย 3 หัวข้อ ดังนี้ 1. สรุปผลการวิจัย 2. การอภิปรายผล 3. ข้อเสนอแนะ โดยในการสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย ได้แสดงให้เห็นว่า ตามกรอบแนวความคิด ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรที่เป็นข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่การเงิน ซึ่งได้แก่ 1. อายุ 2. ระดับการศึกษา 3. ประสบการณ์ในการทำงาน และ 4. วิชาเอกจากการศึกษาและส่งผลกระทบต่อและความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2

สำหรับข้อเสนอแนะจากการวิจัยรวมถึงข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปเป็นการกล่าวถึงข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาในอนาคตที่ผู้สนใจสามารถนำไปต่อยอดเพื่อการวิจัย หรือเป็นแนวทางในการวิจัยในอนาคต อันจะเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการด้านการวิจัยต่อไป